

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЗМАГАНЬ З ТЕНІСУ У СТУДЕНТСЬКІЙ СЕКЦІЇ

Донець Ю.Г., Євтифієва І.І., Євтифієв А.С.

***Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут», Україна, м. Харків, yurii.donets@khpі.edu.ua***

Анотація. Представлене дослідження спрямоване:

- на вивчення досвіду підготовки та проведення змагань з тенісу серед студентів;
- на подолання негативних факторів, які впливають на бажання гравців приймати участь у студентських тенісних турнірах за традиційними регламентами;
- на надання практичних рекомендацій тренерам та викладачам, щодо застосування новітніх експериментальних змагальних систем.

Ключові слова: змагання, клуб, регламент, секція, студенти, теніс.

Вступ. Спортивне змагання – це сукупність організованих дій, спрямованих:

- на досягнення спортсменами максимальних результатів у певному виді спорту;
- на виявлення переможців серед спортсменів або спортивних команд в особистому або командному заліку [1].

Усі спортивні змагання повинні проводитись у відповідності до затвердженого положення або регламенту [1].

Люди, які бажають приймати участь у спортивних змаганнях, можуть бути різного віку, різного рівня спортивної підготовленості, займатись у своєму житті різними видами діяльності і мати різні інтереси, мати широкий спектр мотиваційних складових до занять різними видами рухової активності. Саме тому, організаторам спортивних змагань слід розробляти організаційні системи і регламенти спираючись на ретельно вивчені потреби і можливості певних категорій людей, які будуть приймати участь у спортивних змаганнях.

Провідні українські тенісисти, як чоловіки, так і жінки, які є студентами закладів вищої освіти, регулярно приймають участь у змаганнях з тенісу за програмами Всесвітніх університетських ігор (Всесвітніх Універсіад), Європейських університетських ігор, Універсіад України, Спортивних ігор України, а провідні тенісисти, які є студентами закладів вищої освіти у Харківській області додатково приймають участь у Обласних щорічних спортивних змаганнях «Спорт протягом життя». Усі ці змагання з тенісу проводяться за правилами і за «традиційними» Регламентами Міжнародної федерації тенісу (ITF) [2]. Але застосування цих Регламентів для змагань з тенісу безпосередньо у студентських секціях та клубах є проблемним з наступних причин:

- прийняти участь у змаганнях має можливість дуже обмежена кількість спортсменів (всього декілька гравців від країни, секції або клубу закладу вищої освіти);
- рівень фізичної, технічної, тактичної і психологічної підготовки спортсменів має бути дуже високим (термін кожного матчу змагань може сягати декількох годин при високому рівні фізичного та психологічного навантаження);
- загальна кількість змагань є дуже обмеженою (лише один раз на рік або один раз на два роки для відповідних змагань);
- загальна кількість матчів на протязі кожного зі змагань для більшості спортсменів є обмеженою (змагання проводяться за олімпійською системою, у якій мінімальною кількістю матчів виявляють переможця);
- для участі у змаганнях студентам треба робити перерви у регулярному навчанні в університеті.

Таким чином, у студентських секціях і клубах організаторам необхідно мати спеціально розроблений Регламент, якій буде позбавлений наведених вище недоліків та надасть можливість на високому організаційному рівні регулярно, на протязі семестрів, для всіх бажаючих студентів різного рівня спортивної підготовки, без відриву від регулярних занять в університеті, проводити серію змагань з тенісу.

Метою дослідження є розробка організаційної системи і регламентів змагань з тенісу для студентських секцій у складі кафедр фізичного виховання та спортивних клубів закладів вищої освіти України.

Результати дослідження та їх обговорення.

У студентській секції тенісу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (НТУ «ХПІ») напрацьований багаторічний досвід проведення змагань та експериментальним шляхом укладена наступна структура, яка пропонується для аргументованого обговорення:

– система змагань повторюється циклічно щороку, складається з трьох окремих турнірів – «Змагання з тенісу за програмою Спартакіади студентів НТУ «ХПІ», «Особиста першість НТУ «ХПІ» серед студентів», «Календарний чемпіонат НТУ «ХПІ» серед студентів»;

– до участі у всіх наведених змаганнях допускаються всі студенти закладу вищої освіти, які не мають за станом здоров’я медичних протипоказань до фізичних навантажень;

– всі матчі кожного з трьох наведених змагань у всіх розрядах (одиначний розряд – чоловіки/жінки; парний розряд – чоловіки/жінки; змішаний парний розряд) складаються з одного тай-брейку до 10 очок;

– «Змагання з тенісу за програмою Спартакіади студентів НТУ «ХПІ» - мають особисто-командний залік, проводяться у одиначних розрядах: чоловіки і жінки, у парних розрядах: чоловіки і жінки та у змішаному парному розряді за олімпійською системою з розіграшем всіх місць у всіх розрядах; термін проведення змагань – друга половина вересня (осінній семестр); змагання проводяться у суботу та неділю; у суботу проводяться всі матчі у одиначних розрядах – першими за розкладом на всіх кортах грають жінки; після завершення змагань у одиначному жіночому розряді, другими за розкладом грають чоловіки у одиначному розряді; у неділю проводяться всі матчі у парних розрядах – першими грають за розкладом одночасно чоловіки і жінки у парних розрядах, а після завершення починаються змагання у змішаному парному розряді;

– «Особиста першість НТУ «ХПІ» серед студентів» – змагання мають особистий залік, проводяться у одиночних розрядах: чоловіки і жінки, у парних розрядах: чоловіки і жінки та у змішаному парному розряді за олімпійською системою з розіграшем всіх місць у всіх розрядах; термін проведення змагань – друга половина травня (весняний семестр); змагання проводяться у суботу та неділю; у суботу проводяться всі матчі у одиночних розрядах – першими за розкладом на всіх кортах грають жінки; після завершення змагань у одиночному жіночому розряді, другими за розкладом грають чоловіки у одиночному розряді; у неділю проводяться всі матчі у парних розрядах – першими грають за розкладом одночасно чоловіки і жінки у парних розрядах, а після завершення починаються змагання у змішаному парному розряді;

– «Календарний чемпіонат НТУ «ХПІ» серед студентів» - змагання мають особистий залік, проводяться у одиночному розряді за коловою системою у 24 тури протягом жовтня, листопада, грудня (осінній семестр), лютого, березня, квітня (весняний семестр); перед початком змагань вільним жеребом серед всіх учасників незалежно від статі формуються групи «А», «В», «С», «D» і так далі до складу яких входить 6 спортсменів; кожної суботи або неділі проводиться черговий тур змагань – у кожній групі проводяться матчі за коловою системою (Загальна кількість матчів у групі дорівнює 15, кожен спортсмен має зіграти 5 матчів, кожен матч складається з одного тай-брейку до 10 очок); після проведення чергового туру і підведення підсумків спортсмени, які посіли 5 і 6 місце у групі «А» мають бути переведенні на наступний тур у групу «В»; спортсмени, які посіли 1 і 2 місце у групі «В» мають бути переведені на наступний тур у групу «А», спортсмени, які посіли у групі «В» 5 і 6 місце мають бути переведені на наступний тур у групу «С», у наступних групах система переводу спортсменів є аналогічною, спортсмени, які посіли у групах 3 і 4 місце залишаються у тій самій групі і на наступний тур змагань; у разі, коли на початковому жеребкуванні загальна кількість учасників не кратна 6, то у останній групі має бути 4 або 5 учасників, у разі, коли їх буде 3 і менше вони розсіюються вільним жеребом у останні групи не більше одного спортсмена у одну групу

додатково; переможцем змагань стає учасник, який посів за результатами підсумкового 24 туру змагань перше місце у групі «А».

Висновки.

1. Для створення ефективної системи змагань у студентській секції тенісу необхідно дослідити досвід проведення різноманітних змагань у провідних секціях і клубах України та світу, активно впроваджувати в організаційні системи позитивні напрацювання та позбуватися негативних факторів, які впливають на бажання студентів приймати участь у змаганнях.

2. Розроблені регламенти до системи студентських змагань з тенісу повинні бути простими і зрозумілими для учасників, відповідати їх можливостям та потребам.

3. Матеріально-технічне і кадрове забезпечення секцій тенісу кафедр фізичного виховання і спортивних клубів закладів вищої освіти України повинне мати рівень, який дозволяє на протязі навчального року, особливо в осінньо-зимовий період, проводити змагання систематично і на високому організаційному рівні у відповідності до розроблених регламентів.

Список джерел інформації:

1. Федерація тенісу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ftu.org.ua>
2. Міжнародна федерація тенісу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.itftennis.com/en>